

Podnikatelské prostředí trhu s elektřinou

1

Liberalizace trhu

= vytvoření volného trhu s elektřinou

- zahájena v r. 2002
- dokončena v r. 2006 právem domácností na výběr dodavatele

Vyžádalo si vznik dvou nových institucí:

- Energetický regulační úřad (ERÚ)
- Operátor trhu s elektřinou, a.s. (OTE)

2

Energetický regulační úřad (ERÚ)

hlavní povinnosti :

- ochrana zájmů spotřebitelů,
- podpora hospodářské soutěže v energetických odvětvích,
- umožnit, aby byly uspokojeny všechny rozumné požadavky na dodávku energií,
- podpora efektivity výroby, přenosu, přepravy a distribuce energií
- stanovovat maximální prodejní resp. minimální výkupní ceny energií, a to včetně tepla, paliv a pohonných hmot.

3

Operátor trhu s elektřinou a.s.(OTE)

předmětem jejího podnikání je :

- zpracování bilance nabídek a poptávek na dodávku elektřiny
- organizování krátkodobého trhu s elektřinou
- vyhodnocení skutečných a sjednaných dodávek a odběru elektřiny
- zajišťování zúčtování odchylek skutečných a sjednaných dodávek a odběrů elektřiny
- zpracování měsíční a roční zprávy o elektrizační soustavě ČR
- zpracování dlouhodobých bilancí elektřiny
- zpracování podkladů pro návrh pravidel trhu s elektřinou

4

Účastníci trhu s elektřinou (ÚT)

jsou definováni v energetickém zákonu jako :

- výrobci,
- provozovatel přenosové soustavy,
- provozovatelé distribučních soustav,
- operátor trhu,
- obchodníci s elektřinou,
- koncoví zákazníci.

Podmínkou pro vstup na trh s elektřinou je registrace u OTE => **registrovaný účastník trhu (RÚT)**

5

Model trhu s elektřinou

účastníky jsou:

- subjekt zúčtování (SZ)
 - výrobce
 - koncový zákazník
- provozovatel přenosové soustavy (PPS), kterým je ČEPS a.s.,
- provozovatelé distribučních soustav (PDS), tzv. regionální energetiky,

6

Model trhu s elektřinou

účastníci jsou:

- subjekt zúčtování (SZ)
 - výrobce
 - odběratel
 - obchodníci s elektřinou
 - koncový zákazník
- provozovatel přenosové soustavy (PPS), kterým je ČEPS a.s.,
- provozovatelé distribučních soustav (PDS), tzv. regionální energetiky,

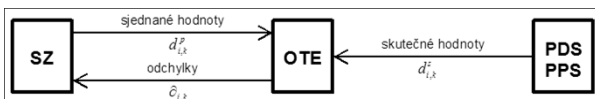
7

Model trhu s elektřinou

- odběratel (SZ1) uzavře s výrobcem (SZ2) dvoustrannou smlouvu o dodávkách elektřiny
- smlouva specifikuje mimo jiné objem dodávky (hodinový, denní, týdenní, roční apod.)
- smlouva musí být zaregistrována u OTE
- porušením podmínek smlouvy vzniká odchylka subjektu zúčtování = rozdíl sjednané a skutečné dodávky

8

Model trhu s elektřinou

- odchylka subjektu zúčtování

$$\hat{c}_{i,k} = d_{i,k}^s - d_{i,k}^p$$

kde je

- $\hat{c}_{i,k}$ je odchylka k -tého SZ v i -té hodině obchodního dne,
- $d_{i,k}^p$ je sjednaná dodávka elektřiny k -tého SZ v i -té hodině obchodního dne,
- $d_{i,k}^s$ je skutečná dodávka elektřiny k -tého SZ v i -té hodině obchodního dne.

9

Základní filosofie struktury plateb za odebranou energii

Platba za elektrickou energii je většinou dvousložková :

- položka za výkon určitým způsobem koresponduje s náklady na vybudování zdrojů a rozvodné sítě
- položka za množství odebrané energie je rozčleněna do tří časových pásem podle zatížení sítě, v nichž platí různé ceny resp. tarify.
 - špičkový tarif (ŠT),
 - vysoký tarif (VT)
 - nízký tarif (NT),

10

Tarifní systémy a ceníky

Konečná cena za elektřinu se skládá z:

- Ceny za silovou elektřinu [Kč za MWh],
- Poplatek OTE [Kč za MWh],
- Pevné ceny za systémové služby [Kč za MWh],
- Pevné ceny na podporu výkupu elektřiny z obnovitelných zdrojů a kombinované výroby elektřiny a tepla [Kč za MWh],
- Pevné roční ceny za rezervovanou kapacitu [Kč za MW],
- Pevné ceny za použití sítí [Kč za MWh],
- Ceny za vyšší zajištění [Kč za MW] (v případě přání zákazníka).

11

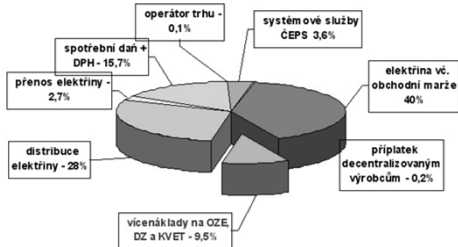
Tarifní systémy a ceníky

- **Neregulovaná část (určuje obchodník s elektřinou)**
 - Pevná cena za měsíc
 - Cena silové elektřiny
- **Regulovaná část (určuje ERÚ)**
 - Poplatek za distribuci
 - ČEZ
 - E.ON
 - PRE
 - Poplatek za systémové služby
 - Příspěvek na podporu obnovitelných zdrojů
 - Poplatek za činnost Operátora trhu s elektřinou
- **Daně**
 - Daň z přidané hodnoty (DPH) – 20 %
 - Daň z elektřiny – 28, 30 Kč/MWh

12

Tarifní systémy a ceníky

Složky průměrné ceny elektřiny pro domácnosti v roce 2011
k 1.1.2011 nainstalováno ve PVE 1400 MWp a vr. 2011 500 MWp - příplatek 410 Kč/MWh

13

Průměrná cena silové elektřiny

14

Tarifní systémy a ceníky

Odběratelé se dělí z tarifního hlediska do těchto kategorií:

- A – odběratelé připojení na síť velmi vysokého napětí nad 52 kV (VVN)
- B – odběratelé připojení na síť vysokého napětí od 1 kV do 52 kV (VN)
- C – odběratelé připojení na síť nízkého napětí do 1 kV (NN)

Pro měření a účtování odběru činné i jalové elektrické energie se rozlišují tato tarifní časová pásma:

- a) pásmo platnosti špičkového tarifu ŠT v pondělí až pátek
- b) pásmo platnosti vysokého tarifu VT - trvale
- c) pásmo platnosti nízkého tarifu NT - trvale

15

Tarifní systémy a ceníky

Pro účtování odběru elektřiny platí tyto další zásady:

- technické maximum – sjednaná hodnota čtvrtročního elektrického výkonu v kW, kterou smí odběratel nejvýše odebrat ze zařízení dodavatele.
- smluvní měřicí maximum – platí se i při nečerpání a při jehož překročení se platí penále.

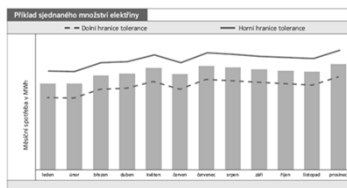
Existují i sazby s platbou podle skutečně naměřeného 1/4 hodinového maxima, kde penalizace až do výše technického maxima odpadá. Platby za výkon jsou však poněkud vyšší.

16

Tarifní systémy a ceníky pro velkooběratele

Prodejci elektřiny nabízejí různé produkty

- jednotarifové – účtování odebrané silové elektřiny jednou cenou
- dvoutarifové - účtování odebrané silové elektřiny ve dvou časových pásmech - v pásmu vysokého a nízkého tarifu (VT a NT)
- podle sjednaného diagramu - jednotarifový produkt s individuální cenou stanovenou na základě odběrového diagramu

17